

אירועי סיפוח שטחים בעולם – מה על ישראל לדעת

שמעון ארד ואודי דקל | 9 בספטמבר, 2025

בשבועות האחרונים גוברים קולות בזירה הפוליטית בישראל ובפרט מקרב לובי המתנחלים מעבר לקו הירוק, הקוראים לסיפוח שטחים ביהודה ושומרון וגם ברצועת עזה - החלת הריבונות הישראלית עליהם - כמענה לגל הנכונות המוצהרת של מדינות רבות להכיר במדינה פלסטינית. עידוד הסיפוח, שאינו תופעה חדשה כלל ועיקר, נועד לחסום כל דרך להיפרדות ישראלית בגדה המערבית או ממנה ולכינון מדינה פלסטינית עצמאית בעתיד. על מנת לסייע להבנת השלכותיו האפשריות של סיפוח שטחים נבחנו אירועי סיפוח טריטוריות שהתבצעו באורח חד-צדדי בהיסטוריה העולמית. הניתוח העלה כי סיפוחים נוטים להצית התנגדות ממושכת ואינם מקדמים תנאים המאפשרים לשתי אוכלוסיות מסוכסכות - אתנית, לאומית ודתית - לחיות בכפיפה אחת. אומנם מהלכי סיפוח מצליחים לכאורה כשהצד הנוקט אותם נהנה מעליונות צבאית-כלכלית ברורה, בדומה למקרה הישראלי-פלסטיני, אך גם על רקע זה אין לצפות לכניעה פלסטינית. הטרור ויתר מעשי ההתנגדות הפלסטינית האלימה יימשכו ואף יגברו. יתר על כן, צפוי שיוקפאו אז יחסי השלום ותהליכי הנורמליזציה בין ישראל למדינות באזור, ובנוסף היא תהיה נתונה בבידוד בינלאומי, שייפגע עמוקות במעמדה, ביטחונה וכלכלתה. גם אם יסופח שטח מוגבל, הסכסוך לא ישכר, אלא ילווה ויוצת.

מאמר זה הוא ראשון בסדרה שתכליתה לבחון את סוגיית סיפוח שטחים ביהודה ושומרון וברצועת עזה – החלת ריבונות ישראלית, החלת החוק הישראלי עליהם – על מנת להציג את המשמעויות וההשלכות השונות של מהלך בכיוון זה. הוא מתמקד בלקחים ממקרי סיפוח ממקומות אחרים בעולם מאז סוף מלחמת העולם השנייה ועד היום. אומנם קיים שוני רב בין המקרים שנבחנו – בהיבטי אופן הסיפוח, מאפייני המערכת הבינלאומית, והתוצאות המיידיות והעוקבות. ובכל זאת, ניתן להקיש מהם, בזירות הנדרשת, משמעויות אפשריות לסיפוח שטחים ביהודה, בשומרון ובעזה.¹

ממצאים עיקריים

ברוב המוחלט של מקרי הבוחן – 20 במספר – המניע העיקרי לסיפוח היה קשור לשיקולים אסטרטגיים ושל ביטחון לאומי, אך הוא הוצדק ברובם בטיעונים של קשר היסטורי בין המדינה המספחת לשטח או לאוכלוסייה המסופחת.

¹ סיפוח – על פי הגדרת (Pinfold & Eiran, 2024:3-4), המתמקדת במאמץ של ישות פוליטית אחת להרחיב באופן חד-צדדי את ריבונותה לטריטוריה שמחוץ לגבולותיה המוצהרים והמוכרים (when one political entity unilaterally attempts to extend its sovereignty over a piece of territory outside of its declared and recognized borders). יודגש כי לפי הגדרה זו לא נדרשת בהכרח הכרזה רשמית ופורמלית על סיפוח כדי שמדינת ישראל תקדם סיפוח דה-פקטו על שטחים פלסטינים ביהודה ובשומרון ובעזה.

בתשעה מתוך 20 מקרי הבוחן, ניסיון הסיפוח הסתיים בכישלון בשל שתי סיבות עיקריות: (1) פגיעה בביטחון והיעדר מענה צבאי מספק שיגבר על התנגדות מזוינת מצד מדינות אחרות ו/או האוכלוסייה המסופחת למהלך; (2) היעדר יכולת להעניק יתרונות כלכליים משמעותיים לאוכלוסייה המסופחת, מה שהזין את התנגדותה למהלך.

במקרים שהסיפוח הצליח באופן מלא (ארבעה בלבד) לא הייתה התנגדות משמעותית למהלך. הצלחת סיפוח שהתבצע בכוח התרחשה כאשר הייתה א-סימטריה ברורה בעוצמה לטובת המדינה המסופחת (סין-טיבט; אינדונזיה-מערב גינאה) והסוגייה לא הטרידה במיוחד את המערכת הבינלאומית. בשני מקרים של סיפוח, שהתבצעו בדרכי שלום (הודו-גואה; הודו-סיקים) התקיימה אסימטריה כלכלית לטובת המדינה המסופחת וזו אפשרה לה להציג בפני האוכלוסיות המסופחות, שסבלו לאורך שנים מעולם של שלטונות קולוניאליים, את הפוטנציאל לשיפור מצבן הכלכלי-חברתי אם תצטרפנה למדינה המסופחת. כך נמנעה התנגדות למהלך.

בשבעה מקרים נוספים, הסיפוחים נותרו פתוחים ושנויים במחלוקת. עם זאת, ברוב המקרים, הסיפוח התקבע - לא ניתן היה לחזור למצב שלפני הסיפוח או להגיע לאינטגרציה מלאה. המקרים הפתוחים מתרחשים באזורי סכסוך פעילים (ישראל-מזרח ירושלים; ישראל-רמת הגולן; מרוקו-סהרה המערבית; טורקיה-צפון קפריסין; רוסיה-אבחזיה ודרום אוסטיה; רוסיה-חצי האי קרים; רוסיה-מזרח אוקראינה). מאפיין חוזר במקרים אלו הוא שימור סוגיית הסיפוח כליבת הסכסוך בין האוכלוסיות ובין המדינות הסמוכות בסביבה האזורית.

ברוב המוחלט של מקרי הבוחן, הסיפוח לא קידם סיום סכסוכים, אלא החריף אותם. ב-10 מקרים התפתחה התנגדות מזוינת מתמשכת מצד האוכלוסייה המסופחת בעוצמות משתנות, שגבתה מחירים ניכרים בנפש, בכלכלה ובמארג החברתי של המדינה המסופחת. בחמישה מקרים, ניסיון הסיפוח הוכשל על ידי התערבות צבאית מצד מדינות אחרות.

ברוב המכריע של מקרי הבוחן (14 מתוך 20), ניסיונות הסיפוח לווּ בהעברת אוכלוסיות, לרבות גירוש אוכלוסייה ו/או העברת אוכלוסייה של המדינה המסופחת לטריטוריה המסופחת, קרי "התנחלות". בלפחות 10 מקרים, התנחלות הייתה חלק אינטגרלי באסטרטגיית הסיפוח. למעט שני מקרים (הודו-גואה; הודו-סיקים), ההשתלבות של האוכלוסייה המסופחת במדינה המסופחת מלווה קשיים וחיכוכים מתמשכים.

מניעים והצדקות

עיקרי השיקולים בסיפוח טריטוריה הוצגו כקשורים לביטחון לאומי, לשאיפות להתרחבות טריטוריאלית, ולשיפור מעמד גיאוגרפי ביחס לסביבה עם זאת, כלל המדינות הצהירו על אודות קשרים היסטוריים לשטח המסופח ולאוכלוסייה כצידוק לסיפוח. זאת, כנראה כאמצעי לגייס ולשמר את תמיכת החברה המסופחת ולגיטימציה בינלאומית למהלך. בטבלה להלן דוגמאות מייצגות מתוך מקרי הבוחן.

מקרה בוחן	מניעים	הצדקות
ירדן-מז' ירושלים והגדה המערבית 1950	אסטרטגי – הרצון לקדם ממלכה ההאשמית גדולה	מרחב הגנה מפני ישראל וקשרים היסטוריים
סין-טייבט 1951	ביטחון לאומי – יצירת אזור חייץ	היסטורית ואידיאולוגית
הודו-גואה 1961	השלמת המאבק לעצמאות ונגד הקולוניאליזם	הגנה מפני האיום של פורטוגל על הביטחון הלאומי של הודו
אתיופיה-אריתריאה 1962	שיקול אסטרטגי – גישה לים האדום	שיקול ביטחוני וקשרים היסטוריים
אינדונזיה-מערב גיאנה 1962	איום על אחדות וביטחון אינדונזיה	חלק מירושית אינדונזיה של הקולוניות לשעבר באזור
ישראל-מזרח ירושלים 1967	קשר היסטורי-דתי	קשר היסטורי-דתי וסיבות ביטחוניות
הודו-סיקים 1975	ערך אסטרטגי לביטחון הלאומי ההודי	מענה לבקשה של תושבי החבל ומניעת השפעה סינית
אינדונזיה-מזרח טימור 1975	אסטרטגי-ביטחוני – מניעת השתלטות קומוניסטית ועידוד בדלנות בתוך אינדונזיה	קשרי היסטורי במסגרת תהליך הדה-קולוניאליזם ואחדות גיאוגרפית
מרוקו-סהרה המערבית 1975	ביטחון לאומי – אחדות, יצירת חייץ ושיקולים כלכליים	קשרים היסטוריים
מאוריטניה-סהרה המערבית 1975	חיזוק מעמד גיאופוליטי, ניצול משאבי טבע ויצירת חייץ מול מרוקו	קשרים היסטוריים
ישראל-רמת הגולן 1981	שיקולים אסטרטגיים-ביטחוניים	שליטה סורית באש על יישובי הצפון
עיראק-כווית 1990	שיקולים כלכליים ואסטרטגיים	עיראק הגדולה, קשר היסטורי
רוסיה-קרים 2014	שיקולים גיאופוליטיים ואסטרטגיים – ערך אסטרטגי של צי הים השחור ומניעת התפשטות ההשפעה המערבית	הגנה על הרוסים בקרים שייך לרוסיה לאורך ההיסטוריה
רוסיה-אוקראינה 2022	שיקולים גיאופוליטיים ואסטרטגיים – חיזוק המעמד הרוסי ומניעת השפעה מערבית	הגנה על אוכלוסייה רוסית חלק מרוסיה הגדולה (היסטורית)

הצלחה מול כישלון

בחינת הצלחה מול כישלון מתייחסת לתוצאת הסיפוח בפועל. קיימות שלוש קטגוריות: המדינה המספחת הצליחה לספח אליה את השטח הנכסף באופן קבוע ומלא; תהליכי הסיפוח לא הושלמו, הם עדיין פתוחים או שנויים במחלוקת; כשלו מאמצי המדינה המספחת לספח אליה טריטוריה.

בארבעה מקרים, הסיפוח הצליח ביחס למטרת המדינות המספחות והשטח המסופח מהווה חלק משטחה, ללא השלכות ועליות פנימיות ו/או בינלאומיות משמעותיות. בשבעה מקרים אחרים, הסיפוח נותר במחלוקת מול האוכלוסייה המקומית ו/או המערכת הבינלאומית. עם זאת, ברוב המקרים, הסיפוח מצוי בתהליך של קיבוע וקשה לראות כיצד "גולגל לאחור" ללא הסכמת המדינה המספחת. בתשעה מקרים נוספים, הניסיון לספח נכשל עקב התנגדות מזוינת מצד האוכלוסייה ו/או מדינות אחרות וסנקציות בינלאומיות, אלו הביאו לויתור על הטריטוריה על השטח המסופח.

סיפוח מוצלח	סיפוח שנוי במחלוקת	ניסיון סיפוח כושל
סין-טייבט * 1951	ישראל-מזרח ירושלים 1967	ירדן-מזרח ירושלים והגדה המערבית 1950
הודו-גואה 1961	מרוקו-הסהרה המערבית 1975	אתיופיה-אריתריאה 1962
אינדונזיה-מערב גינאה 1962	ישראל-רמת הגולן 1981	לוב-חבל אזורו 1972
הודו-סיקים 1975	תורכיה-צפון קפריסין 1983	אינדונזיה-מזרח טימור 1975
	רוסיה-אבחזיה ודרום אוסטייה 2010	מאוריטניה-סהרה המערבית 1975
	רוסיה-חצי האי קרים 2014	עיראק-ח'וזסטאן 1980
	רוסיה-אוקראינה 2022	ארגנטינה-איי פוקלנד 1982
		עיראק-כווית 1990
		דרום אפריקה-דרום מערב אפריקה 1915

* אומנם הסיפוח נותר שנוי במחלוקת אך אין יכולת אמיתית לערער על השליטה הסינית על הטריטוריה

סיפוח כרקע להסלמה ביטחונית

בחצי מהאירועים שנבחנו התפתחה התנגדות מזוינת מצד האוכלוסייה המקומית (לרוב בתמיכת גורמים חיצוניים), שנמשכה תקופות ממושכות בעצימות משתנה. המאבקים החמושים הקצרים ביותר היו בטייבט (כשלוש שנים) ובמערב סהרה מול מאוריטניה (כארבע שנים). במקרים אחרים, ההתנגדות המזוינת נמשכה עשרות שנים בעצימות משתנה.

מתוך תשעה מקרי סיפוח שנכשל - חמישה ניסיונות הוכשלו על ידי התערבות צבאית חיצונית ישירה וארבעה על ידי התנגדות מזוינת מקומית מתמשכת. ומתוך שבעה המקרים, שבהם הסיפוח עדיין פתוח ושנוי במחלוקת, בארבעה מתקיימת התנגדות מזוינת מתמשכת ברמה זו או אחרת.

בהתמודדות עם המאבקים החמושים נגד הסיפוח נדרשו המדינות המספחות להשקיע מאמץ צבאי ניכר ומתמשך, שפגע במעמדן הבינלאומי, ביחסיהן הדיפלומטיים, במצבן הכלכלי וביחסים בין קבוצות שונות באוכלוסייה הביתית. במרבית המקרים קיימת פגיעה רחבה בזכויות אדם של תושבי הטריטוריה המסופחת. בטבלה להלן דוגמאות מייצגות למאבקים חמושים והמענה מצד המדינה המספחת.

מקרים של מאבק מזוין	עצימות גבוהה	עצימות בינונית/ נמוכה	מענה המדינה המספחת	מעורבות זרה
סין-טיבט 1951	3 שנים - 1956 – 1959	באופן ספורדי	שימוש בכוח צבאי עודף ע"י סין	לא משמעותית
אתיופיה-אריתריאה 1962	1975 – 1977 הגברת עצימות ההתנגדות עם הקמת ארגוני התנגדות 1978 – 1988 הצלחות גוברות של הכוחות האריתראיים 1991 – מאמץ צבאי משמעותי לגירוש הכוחות האתיופיים	1961 – 1974 תחילת המאבק של ארגוני התנגדות	כגיעה באזרחים שיגור כוחות משמעותיים בניסיון להשליט סדר	סודן משמשת מדינת מקלט לכוחות האריתראיים אתיופיה מאבדת את התמיכה האמריקאית ב-1974 עם עליית משטר מרקסיסטי בסוף שנות השמונים החלשת התמיכה הסובייטית
אינדונזיה-מערב גינאה 1962	מ-2018 ועד היום המאבק המזוין גובר ומתרחב מבחינה גיאוגרפית	מתחילתו ועד 1999 המאבק היה בעצימות נמוכה 1998 – 2018 המאבק התרחב מבחינה גיאוגרפית	ע"י שימוש בכוח צבאי עודף של אינדונזיה שכולל הפרות זכויות אדם העברת אוכלוסייה מאינדונזיה לטריטוריה	מוגבלת
אינדונזיה-מזרח טימור 1975	מאבק מזוין מ-1975 עד 1999		שימוש בכוח צבאי משמעותי, תוך כגיעה בזכויות אדם	לחץ גובר משנות ה-90' לאור הפגיעה המתמשכת בזכויות אדם
מרוקו-הסהרה המערבית 1975	1975 - תחילת שנות ה-80 מ-2020 התחדשו התקיפות נגד מרוקו באופן מוגבל וספורדי	מאמצע שנות ה-80 מרוקו הצליחה להגביל את עצימות המאבק באמצעות בניית ה"חומה" (מכשול של כ-2,700 ק"מ) 1991 – 2020 הפסקת אש מ-2020 התחדשו התקיפות נגד מרוקו באופן מוגבל וספורדי	בשנים הראשונות מרוקו התקשתה מול טקטיקות הגרילה של חזית ה-Polishario מאמצע שנות ה-80 עם בניית ה"חומה" מרוקו מצליחה להגביל את התקיפות	חזית ה-Polishario נתמכת ע"י אלג'יריה ארה"ב וישראל הכירו בסיפוח סהרה המערבית ע"י מרוקו; צרפת וערב הסעודית הכירו בפתרון של אוטונומיה תחת שלטון מרוקו
מאוריטניה-סהרה המערבית 1975	1975 - 1979		קושי צבאי להתמודד עם המרידה	סיוע צרפתי - לא הואיל
רוסיה-חצי האי קרים 2014		התנגדות פרטיזנית	דיכוי צבאי	לחץ בינ"ל לא אפקטיבי
רוסיה-אוקראינה 2022	התנגדות צבאית בתחילת הדרך	התנגדות פרטיזנית	דיכוי צבאי	תמיכה צבאית באוקראינה וסנקציות על רוסיה

העברת אוכלוסייה

ברוב המקרים (14) התקיימה העברת אוכלוסייה שכללה: נידוד אוכלוסייה מקומית בתוך השטח המסופח; גירוש אוכלוסייה; ו/או העברת אוכלוסייה מהמדינה המספחת לטריטוריה המסופחת. גם אם לא נכפתה העברת אוכלוסיות, ברוב המקרים התרחשה תנועת אוכלוסיות לשטח של המדינה המספחת, על רקע תהליכים כלכליים וחיפוש הזדמנויות לשיפור רמת החיים.

בטבלה להלן דוגמאות מייצגות לטיפול באוכלוסייה מצד מדינות מספחות.

מקרה בוחן	העברת אוכלוסייה לשטח המסופח	מדיניות רשמית ומכוונת	עידוד עזיבה של האוכלוסייה המקורית	מידת השתלבות האוכלוסייה במדינה המספחת
ירדן-מז' ירושלים והגדה המערבית 1950	לא		לא	הענקת אזרחות ירדנית לפלסטינים התערורות שאלות של זהות ונאמנות שתרמו על פני זמן לחוסר יציבות פנימית
סין-טייבט 1951	כן	כן	לא	ללא השתלבות משמעותית או וולונטרית מאמץ סיני לכפות זהות סינית על האוכלוסייה
הודו-גואה 1961	כן	לא	לא	השתלבות פוליטית וכלכלית, תוך מאמץ לשמר את הזהות התרבותית המקומית
אתיופיה-אריתריאה 1962	כן	לא	כן באופן חלקי	ללא השתלבות לנכח המתח הרב בשל הדיכוי הפוליטי והתרבותי והמאבק המזוין
אינדונזיה-מערב גיאנה 1962	כן	כן - בחלק מהשנים	לא	ללא השתלבות משמעותית
ישראל-מזרח ירושלים 1967	כן	כן	מעשית ולא רשמית	שילוב כלכלי בין האוכלוסיות
הודו-סיקים 1975	כן	לא	לא	השתלבות תוך שימור התרבות, הזהות והמנהגים המקומיים
אינדונזיה-מזרח טימור 1975	כן	כן	לא	השתלבות מוגבלת ובסופו של דבר כושלת
מרוקו-סהרה המערבית 1975	כן	כן	כן	העברת אוכלוסייה הובילה לרוב מרוקאי בסהרה המערבית השתלבות חלקית ושנויה במחלוקת
מאוריטניה-סהרה המערבית 1975	לא	לא	כן	מינימלית וכושלת
ישראל-רמת הגולן 1981	כן	כן	לא	העברת אוכלוסייה הובילה לרוב יהודי השתלבות דרוזית מוגבלת אך פרגמטית
רוסיה-קרים 2014	כן	כן	כן	מגובלת מאד
רוסיה-אוקראינה 2022	כן	כן	כן	ניסיון לכפות אינטגרציה

השפעת הלחץ הבינלאומי

נגד המדינות המספחות הופעלו סוגי לחץ בינלאומי שונים. במהלך המלחמה הקרה, התגובה הייתה קשורה לחלוקה הבין-גושית. לכן, על פי רוב, היא לא הייתה אפקטיבית. יתר על כן, קיים שוני ביכולתה של הזירה הבינלאומית להפעיל לחץ על מעצמות גלובליות המבצעות מהלכי סיפוח (סין ורוסיה), לבין הלחצים המופעלים על מדינות קטנות יותר. מקרי הסיפוח שאירעו בשנים האחרונות, במערכת עולמית רב-קוטבית (רוסיה-חצי-האי קרים ורוסיה-אוקראינה), גרמו למלחמה ממשוכת בעצימות גבוהה, במעורבות דיפלומטית, בהעברת נשק ובתמיכה כלכלית של מדינות ושחקנים בינלאומיים.

פעילות צבאית ישירה מצד מדינות ו/או המערכת הבינלאומית סיכלו ניסיונות סיפוח בארבעה מקרים (לוב, עיראק פעמיים וארגנטינה). למעט מקרים אלו, לחץ בינלאומי בפני עצמו לא הביא לביטול הסיפוח, אלא היווה גורם משלים לאותם מקרים שהתנגדות מזוינת מקומית הכריעה את כוונת הסיפוח (אתיופיה-אריתריאה; אינדונזיה-מזרח טימור; מאוריטניה-הסהרה המערבית; דרום אפריקה-דרום מערב אפריקה).

הלחץ הבינלאומי אפקטיבי יותר כאשר הוא מלווה בסנקציות כלכליות, אמברגו נשק, והחרמת המדינה המספחת. לרוב אין הכרה בינלאומית בסיפוח, לבטח כזה שנעשה בניגוד לרצון האוכלוסייה המסופחת. יש נטייה במערכת הבינלאומית לשמר לאורך זמן את המשבר סביב הסיפוח (ישראל-מזרח ירושלים; מרוקו-הסהרה המערבית; רוסיה-חצי-האי קרים) ולא להשלים עמו. בטבלה למטה דוגמאות מייצגות לחץ בינלאומי בעקבות סיפוח.

הרלוונטיות למקרה הישראלי

מה ניתן ללמוד ממקרי הסיפוח שנבחנו ולהפיק לקחים לגבי הצפוי לישראל, בהינתן החלטה מדינית על סיפוח שטחים ביהודה ובשומרון ו/או בעזה?

א. ברוב המוחלט של המקרים, סיפוח הוביל להצתת אלימות מתמשכת מצד האוכלוסייה המסופחת ו/או מדינות סמוכות ובעלות עניין. סביר להניח, שסיפוח על ידי מדינת ישראל יחריף את הטרור מצד גורמים פלסטינים חמושים - כל הפלגים וגם מנגנוני הביטחון של הרשות הפלסטינית ("היפוך הקנים"), ואף להתנגדות עממית רחבה, כולל זליגת האלימות לתחום ישראל. התמשכות התנגדות זו לסיפוח הישראלי תצריך פריסה רחבה של כוחות צה"ל, במקביל להתמודדות עם אתגרי ביטחון בזירות נוספות במעגל ראשון, שני ושלישי, והשקעת משאבים ניכרים בניהול העימותים - בהכרח חשבון הקצאת משאבים למטרות לאומיות אחרות של ישראל.

ב. ההתמודדות הישראלית עם ההתנגדות הפלסטינית המוגברת עלולה להוביל לקריסת הרשות הפלסטינית ולהטלת האחריות ל-2.7 מיליון פלסטינים על ישראל, אשר תחייב תשומות כלכליות משמעותיות, ישירות ובעקיפין. זאת, לצד עם בידוד בינלאומי, הטלת חרמות וניתוק קשרי סחר (בעיקר עם מדינות אירופה - מעל ל-40 אחוזים מהיקף הסחר של ישראל), שיפגעו קשות בכלכלת ישראל.

ג. על פי מאפייני הסיפוח המדויקים (אזור C; גם שטחים באזורי A/B שבאחריות הרשות הפלסטינית; כל יהודה ושומרון) - תידרש ממשלת ישראל להחליט כיצד היא מתכוונת

לנהל את האוכלוסייה הפלסטינית שתיכלל בשטח המסופח - האם להעניק להם זכויות אזרחיות מלאות או להגביל אותן? מתן אזרחות ישראלית להמוני פלסטינים באזורים המסופחים יאתגר את מעמד ישראל כמדינה יהודית, בעוד אי-מתן אזרחות יאיים על מעמדה כמדינה דמוקרטית. גם אם ישראל לא תעניק לאוכלוסייה הפלסטינית אזרחות מלאה, ותסתפק במעמד של תושבים שאינם אזרחים, צפויה הגירה של פלסטינים לתוך תחומי ישראל כדי לנצל מה שייתפס כהזדמנות לשפר תנאי ואיכות חיים.

ד. סירוב להעניק אזרחות ישראלית לפלסטינים המסופחים עלול אף להוביל להגדרת ישראל בזירה הבינלאומית כ'מדינת אפרטהייד', על כל המשתמע מכך ([Lustick & Samuel, 2024](#)). בהקשר זה, עלולה ישראל להיקלע למצב בעייתי – הדומה למצב של דרום אפריקה בשנות משנות ה-60 של המאה הקודמת ועד 1990 – של התמודדות עם מאבק מזוין ביהודה ושומרון ובעזה לצד סנקציות וחרם בינלאומי.

ה. נציגי האגף הימני במערכת הפוליטית בישראל, אשר מקדמים את הסיפוח ביהודה ושומרון וברצועת עזה, מדברים על צורך בהעברת אוכלוסייה הפלסטינית – "הגירה מרצון", שם קוד לגירוש בפועל. אם שאיפתם תתממש, ישראל תוותר על זהותה הדמוקרטית-ליברלית ותהפוך הלכה למעשה למדינה גזענית.

ו. כל עוד ארצות הברית אינה מתנגדת בפועל לרעיון הסיפוח, אין בכוחו של לחץ בינלאומי לבדו לסכל את המהלך. עם זאת, על ישראל יושתו סנקציות מדיניות וכלכליות כבדות מצד מדינות רבות, ארגונים בינלאומיים וחברות כלכליות וטכנולוגיות. ישראל תיאלץ להתמודד אז עם הליכים נגדה בערכאות בינלאומיות, עד כדי הרחקתה מארגונים בינלאומיים.

ז. צעדים לקידום סיפוח יאתגרו את האינטרסים של שחקנים אזוריים, יביאו להקפאה ואף לביטול של הסכמי השלום ו'הסכמי אברהם', יתניעו מחדש את "ציר ההתנגדות" שבהובלת איראן ויספקו לו עילה ומוטיבציה לפגוע בישראל. בנוסף, סיפוח עלול לסכן את יציבות המשטר הירדני ולערער את המצב הביטחוני בגבולה המזרחי של ישראל.

לסיכום, על בסיס בחינת אירועי סיפוח בעולם ניתן לקבוע כי סיפוח שטחים ביהודה ושומרון ו/או ברצועת עזה ירע את המצב הביטחוני והאסטרטגי של ישראל, עלול להביא להקפאת יחסי השלום - עד כדי ביטולם, לחיכוך גובר בין אוכלוסיות, לבידוד בינלאומי ולחרמות, שיפגעו מאד בכלכלת ישראל. סכנה ממשית נוספת היא, שעם הזמן הסיפוח יסתכם במצב של ישראל כ'מדינה אחת ישראלית-פלסטינית' בשתי תצורות: (1) 'כל אזרחיה' - כלומר לא יהודית; (2) מדינת "אפרטהייד" - שתערער את הלגיטימציה של ישראל ואת לכידותה הפנימית. בשני מצבים אלו צפויה פגיעה קשה ביציבות הביטחונית, בתוך המדינה וגם לאורך הגבולות ומשאר הזירות, וכן צפויה תנועה של אוכלוסייה פלסטינית לא להגירה אל מחוץ למדינה, אלא להתיישבות במרכז הארץ.